Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXIX. ЧИСЛО 198. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 25-го СЕРПНЯ 1921. VOL. XXIX. No. 198. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, AUGUST 25, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

400,000 ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ МАЄ ГОЛОСУВАТИ НАД СТРАЙКОМ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 23. серпня. — „Чотири великі братства", себто юнії зелізничих машиністів, кочегарів, кондукторів і трейнменів, а кромі сього юнія свичменів, розсилають своїм членам „балоти" (картки до голосовання) в справі страйку.

Таку постанову винесла спільна конференція сих пятьох великих американських зелізничих юній, яка відбувається тепер в сім місті. Причиною невдоволення зі сторони юнійних робітників являється невдоволяючий вислід переговорів представників зелізничих юній з представниками зелізниць, в котрих ходило о те, чи зелізниці вдоволяться 12 і пів процентовою знижкою заплати, осягненою в недавнім рішенню Зелізничої Робітничої Ради в Шікаго, чи може будуть старатися далі знижати заплату. Представники зелізничих юній хотіли також мати запевнення, що зелізниці не будуть змірати до знеження заплати за перероб (овертайм). Не діставши вдоволяючої відповіди на сі запити, юнії предкладають справу своїм членам до порішення голосованням. Члени мають голосами рішити, чи юнії мають проголосити страйк зелізничих робітників. Балоти ще не готові; їх зміст мають порішити на завтрішнім засіданню.

Сі балоти будуть вислані до всіх активних членів сих пяти юній, а саме до 150.000 членів організацій трейнменів, до 100.000 членів організацій качагарів, до 80.000 членів організацій трейнменів, до 50.000 членів організацій кондукторів, і 14.000 свичменів.

Голосованнє займе коло місяця.

СТЕЙТОВА КОНВЕНЦІЯ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

РОЧЕСТЕР, Ню Йорк, 23. серпня. — Джеймс П. Голенд, предсідатель стейтової Федерації Праці, отвираючи нині конвенцію сеї організації, заявив, що робітники повинні домагатися в теперішнім розпорядку, щоби поодинокі стейти скоріше зрікали зі свого права затягати довги і щоби вони повизначували білі суми на публичні будівлі і направки.

Він говорив про нюйорську легіслятуру, називаючи її надниковою, ворожо настроєною до робітників. Якби не се, вона уже давно булаби зарадила хоч в части безробіттю в стейті Ню Йорк, даючи робітникам роботу при будові каналу та стацій на каналах. Він взивав робітників, щоби вони вжили свого права голосовання на те, щоби побити при виборах членів стейтового сенату і палати послів. Він рахував, що в стейті Ню Йорк є коло пів міліона безробітних.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ ГОДИТЬСЯ В ЗАСАДІ НА УЧАСТЬ РОБІТНИЧИХ ПРЕДСТАВНИКІВ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ РОЗБРОЄННЯ.

ВАШІНГТОН, 23. серпня. — Президент Гардинг повідомив Самуеля Гомперса, президента Американської Федерації Праці, що він годиться на те, щоби представники робітників брали участь в міжнародній конференції в справі розброєння, яка має відбутися у Вашінгтоні дня 11. падолиста сього року.

Хто однак має представляти робітників, се має бути полишене до порішення аж до часу, як рішиться, кілько делегатів з кождої сторони має бути. Американський уряд ще ніяк не заявився щодо величини делегацій, але серед урядників панує переконаннє, що делегації повинні складатися з яких 6 або 7 членів.

Щодо тайности нарад також ще нічого не порішено зі сторони американського уряду, котрий хоче всі ті справи лишити самим делегатам до порішення.

НЕ БОЯТЬСЯ ПОШЕСТИ ДІТОЧОГО ПАРАЛІЖУ.

НЮ ЙОРК, 23. серпня. — Др. Монеген, заступник комісіонера здоровля, видав публичну заяву про пошесть діточого паралїжу (інфантил паралисиз); він заявляє в ній, що нема чого боятися пошести сеї хороби сього року. Діточий паралїж є типічною хоробою горячої пори року, і послідних кілька холодних днів певно не дасть хоробі перемінитися в пошесть.

Др. Монеген, котрий був лікарем підчас епідемії діточого паралїжу в 1916. році, порівнує число случаїв сеї хороби за минувші роки. Ось так, в серпни 1916. року було 3.927 случаїв, в серпни 1917. року 9 случаїв, в 1918. році 33 случаї, в 1919. році 5 случаїв, а в серпни минувшого року 8 случаїв. Сего року в місяцю серпни записано 53 случаї.

Мимо сього місто не має чого боятися пошести. Як всі, що мають хорих дітий дома, донесуть безпровололно до міських властий здоровля і сповнять докладно усі правила карантани, які приписує місто, то лікарям скоро вдасться опанувати недугу.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ СПРИЧИНИВ СМЕРТЬ 5 ЛЮДИЙ.

МЕКЕНИКСВИЛ, Н. Й., 22. серпня. — У фабриці паперу, що є власністю Вест Верджінія Папір енд Пейпер Ко., вибухнула матерія трох кітлів великого тиснення, при чім погибло пятьох людий, а шестого покалічено дуже тяжко. Причини вибуху не знають. Був він такий сильний, що вирвав дах будинку і відкинув на 100 стіп далеко. Межи погибшими є: Іван Геронський, Степан Болінський і Іван Декота.

БЕРНАРД ШО ПРО АМЕРИКУ.

„Мілвоки Лідер" орган соціялістичної партії, вислав до Бернарда Шо, знаного письменника, запрошення, щоби враз з іншими знаними европейськими робітничими провідниками прибув до Америки і взяв участь в кампанії за амнестію для політичних вязнів, спеціяльно для Дебса.

В відповіди на се, Бернард Шо прислав короткий лист, в якім весело з їдкою іронією в такий спосіб характеризує свій погляд на американські відносини: „Шо? Приїхати до Америки? — Ні, дякую. Коли в Америці впаковано до вязниці Дебса за незвичайно лагідні уваги — то що зробилиби зі мною? Коли я промавляю публично, сейчас говорю такі річи, які стряслиб Дебсом до глубини його лагідного серця.

В Америці готовіб мене посадити на електричне крісло.

Ні! Я знаю, де чуюся безпечним — поза Америкою.

Пригадуєте собі слова, які я вложив в уста кайзера, в моїй штуці з часів війни?

„Статуя Свободи стоїть на властивім місци — на гробі свободи".

Чи я не мав рації?

Що за край? Боїться Дебса а хвалиться Демсим. Се вже за богато глупоти".

НАРІЧЕНА ДОВІДУЄТЬСЯ, ЩО ЇЇ „КАВАЛЄР" Є ДІВЧИНОЮ.

Мери Гелдованец, 23 літна дівчина з Ню Йорку довідалася, що її наріченний" Джек Брови є дівчиною.

Розжалена дівчина пішла до поліції, щоби арештувати „Джека" якого властиве імя є Кароліна Шімек.

„Джек" від двох літ відкладав" дату женячки з залюбленою Мери.

Коли Мери остатоно рішила піти до дому „Джека" в Кінгстон, в нюйорськім стейті, там довідалася цілу правду, що „Джек" є дівчиною, яка прибрала на себе ролю хлопця, щоби одержати ліпший заробок для матері і 6 других дітий.

НАСЕЛЕННЯ НЮЙОРСЬКОГО СТЕЙТУ.

Після обчислень статистичного департаменту, населення нюйорського стейту виносить кругло 10 мільонів 385 тисяч людий; 5 мільонів 187 тисяч мужеського населення, і 5 мільонів 178 тисяч жіночого населення.

Населення Пенсильвенії виносить 8 мільонів 720 тисяч душ.

ЗА УЧАСТЬ ЖІНОК В ВАШІНГТОНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Американська Федерація Жіночих Клюбів, яка репрезентує 60 тисяч жінок, зорганізованих в 48 стейтах американської юнії, вислала жадання на руки президента Гардінга, щоби одна з представниць американського жіноцтва була допущена до американської комісії на конференції в справі розорування.

Федерація жінок ставить від себе кандидатуру пані Ліни Лейк Форн.

ЗА ПОБИТТЄ ЖІНОК.

РОВІЛ, (Мейн), 23. серпня. — Присуджено тут публичну тілесну кару за побивання жінок, коли суддя Філт дав наказ шерифови, щоби виложив на голі плечі Френка Вілиємса і Клема Гріна по 12 нагаїв, за се, що знущалися і били своїх жінок.

СТАРОГРЕЦЬКА СВЯТИНЯ ЗПЕРЕД 2300 ЛІТ.

Біля міста Сікіон, над заливом Корицким в Греції — відкрито руїни великої святині, скінчаної 4 віку передхристиянської ери.

Знавці старинної грецької штуки кажуть, що відкрита святиня була посвячена грецькій богині Артеміді.

ПОЛЬЩА МАЄ БОГАТО КУРЦІВ.

Тютюн є в Польщі державним монополем. Польський державний скарб тягне великі зиски з продукції і продажі тютюну.

І так за 9 місяців минувшого року, польська державна каса узискала з продажі тютюну 1 міліярд 410 міліонів польських марок чистого зиску.

Польське правительство сподіється, що в сім році заробить на тютюні найменше 6 міліярдів марок.

ВЕЛИЧЕЗНА ПОЖЕЖА В ЦАРГОРОДІ

З Парижа доносять, що в минувшім тижню вибухла на Скутарі, передмістю Царгорода, страшна пожежа, яка знищила понад тисяч домів.

Аліянтські війська, які стоять в Царгороді помагали Туркам гасити огонь і їх акції головно треба приписати, що огонь не перекинувся на прочі части турецької столиці.

СИЛА ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Одна з голяндських газет, на основі добрих інформацій, оголошує дані, які дотичать теперішного стану червоної армії.

Російська армія числить тепер один міліон людий в піхоті, 110 тисяч кінниці, 3.350 гармат і 144 тисяч машинових крісів. Генеральний штаб складається в трех четвертих з бувших царських офіцірів; понадто богато німецьких соціялістів є приділених до генерального штабу в характері фахових експертів.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЧЕРВОНОЇ ФЛЬОТИ.

Німецькі часописи довідуються, що совітський уряд рішив, перевести повну реорганізацію червоної фльоти. Мобілізовані моряки в рр. 1918. і 1919 будуть звільнені зі служби, а на їх місце будуть покликані на два роки досвідчені моряки з давнійших річників. На усіх совітських водах будуть основані окремі научні ескадри. Основою реформи фльоти буде плян адмірала Ессена. Мається завести строгу дисципліну при точнім береженню давного морського уставу. Командири кораблів і усіх суден обімуть давні команданти.

„ТРІБУНА" ПРО СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

„Трибуна" в річевій статті про майбутнє польсько-ческе порозуміння м. и. пише:

„Поляки стараються справу Східної Галичини трактувати як свою внутрішну справу, одначе з міжнародної точки погляду це питання є так мало польською внутрішною справою як справа Тешинського і Горішного Шлеська. Віримо що у нас (Чехів) не забувають вироку, який в справі Східної Галичини видала Найвища Рада.

І ТАМ ЇХ ЗНАЮТЬ.

Китайська часопись „Пекінг Тієнстсін Таймс" обговорюючи справу Горішнього Шлеску, висловлює жаль, що Корфантого не депортовано. Принціп справедливости приказує союзникам старатися о це, щоби спокійному нині і безборонну Німеччину не видати на поталу польських авантурників. Поляки наробили вже стільки авантур, що взагалі треба сумніватися, чи вказаним було би помагати їм до відзискання державної незалежности. Успокоєнне Европи залежить від того чи Франція, яка підпомагає Польщу, верне до розуму, чи ні.

ЗА Д-РОМ ЖАТКОВИЧЕМ — КЛЬОФАЧ.

Чеські денники довідуються, що сенатор Кльофач поїде до Америки, аби там протиділати акції бувшого губернатора Прикарпатської України д-ра Жатковича.

КОМУНІСТИ І ВИННИЧЕНКО.

БЕРЛІН. — Василь Мазуренко повернув з конгресу 3-го інтернаціоналу. Він везе з собою для опублікування ріжні одверті листи членів української комуністичної партії (укапісти) проти В. Винниченка. Мазуренко заявляє, що большевики не бажають ділити власти з иншими партіями, хоча й визнали необхідність іти на компроміси. Вони хотять самі робити ті соціяльні і національні уступки яких вимагає народ.

ЮГОСЛАВІЯ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

Руссрес доносить з Білгороду, що в Югославії розпочалася енергічна боротьба з комуністами. Комуністична преса закрита. В Сараєві протибільшевики спалили архів робітничого дому 56 комуністів послів будуть по всякій правдоподібности видалені парляментом судови. Досі арештовано в Югославії над 3.000 комуністів.

СМЕРТЬ МИКОЛИ ПЕТРОВА.

В понеділок, дня 20 червня ц. р. умер в Київі професор і дійсний член Української Академії Наук Микола Петров. Небіщик прожив 82 роки М. Ів. Петров був одним з небогатьох вчених, що, не зважаючи на своє великоруське походження, працював для української науки. Ще за молоду написав: „Очерке історії української літератури" і в цій галузі працював до смерти.

Особливо богато зробив він у справі студіювання памяток київської старовини та київського мистецтва.

СОВЄТИ ВАГАЮТЬСЯ ПРИНЯТИ ПОМІЧ ФРАНЦІЇ І АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 23. серпня. — Московська большевицька газета „Правда" пише, що совєти будуть змушені зрезигнувати з помочі Франції і Англії.

Сі обі держави жадають, щоби совєти за поміч Росії при поборюванню голоду, признали заграничні довги давного царського правительства, які виносять кілька міліярдів рублів в золоті.

„Правда" пише, що лучше для совєтського правительства видати 100 міліонів рублів в золоті на закупно потрібних средств поживи, чим признати величезні довги, або хочби заплатити процент від сих довгів, що виносить яких 500 міліонів рублів в золоті.

ТРИЙЦЯТЬ МІЛІОНІВ ЛЮДИЙ ТЕРПИТЬ ГОЛОД.

РИГА, 23. серпня. — З Москви доносять, що число голодуючого населення в надволжанських околицях — виносить 30 міліонів людий, в чім є 9 і пів міліона дітий.

В деяких татарських селах, цілі родини попоповняють самовбийство, щоби заощадити собі повільну смерть від голоду.

Дуже критична є ситуація в Ставропольській губернії і в губерніях, що творять татарську републику.

Ставропольська република потрібує 30 міліонів пудів збіжа на прокормлення свойого населення, а має ледви 4 міліони всіх запасів.

Губернії татарської републики потрібують 34 міліонів пудів збіжа, а мають лише 5 міліонів.

ПОЛЬСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Польський сойм займався справою військової кольонізації на східних окраїнах.

Посол Ануш (людовець) заявив, що соймовою ухвалою з дня 17. грудня 1920 р. про військову кольонізацію польський сойм підняв на ново місію Польщі на Сході і дальші кольонізаційні зусилля. Ні одна партія не піддавала сумнівови засади кольонізації на окраїнах. Цілею кольонізації є створення на „кресах" здорової польської суспільности. Справу кольонізації належить плекати з найбільшою запопадливістю.

Посол Четвертинський (вшехполяк) критикував поступовання уряду і заявив, що до кольонізації приступлено надто поспішно, без належного приготовання і узглядненя з загальною народньою і економічною політикою.

Міністер військових справ Сосновскі звертає увагу, що в хвилині ухвалення кольонізаційного закону не було ще на східних „кресах" цивільної польської адміністрації, тому з конечности цею справою мусіла занятися військовість. До кольонізації на 1921 рік призначено 8.000 жовнірів, а як пересічний поділ встановлено 15 гектарів (около 30 моргів). Зголошень вплинуло 40.000.

Соціялістичний посол Маліновскі стверджує, що наслідком провокаційного поступовання властей і обшарників панує на „кресах" певне революційне кипіння, яке стремить до відірвання цих земель від Польщі.

Польський сойм приняв всі резолюції соймової комісії, які зміряють до сильної кольонізації українських земель.

ФРАНЦІЯ ЗБРОЇТЬ ПЕТЛЮРУ ПРОТИ МОСКАЛІВ?

МОСКВА, 22. серпня. — Большевицька газета „Правда" каже, що Франція не буде зброїти Румунії ані Польщі проти Росії, але зате постановила узброїти війска Петлюри, зреорганізувати їх і вислати через границю на совєтську Україну.

НА УКРАЇНІ ВІДЖИВАЄ ДРІБНА ТОРГОВЛЯ.

БЕРЛІН, 22. серпня. — Кілька визначних осіб, що приїхало недавно з України, розказує, що по містах України, в котрих живе богато Жидів, починає відживати дрібна торговля. В декотрих містах, як приміром в Єлисаветграді, отворено міські торговлі.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ЕСПЕРАНТИСТІВ.

ПРАГА, 5. серпня (вл. кор. „Свободи"). — Світовий конгрес есперантистів, в якім беруть участь більше 2.500 делегатів з усіх европейських і дуже багатьох азіятських та заморських країн, одкрився дуже урочисто. Чеський міністер закордонних справ Бенеш прислав телеграму, в якій він витає конгрес, уважаючи його за дуже великий чинник до духового зближення народів. Другий генеральний секретар Ліги Націй, Японець др. Нітоба, висловив надію, що Ліга Націй вибере есперантську мову для свого діловодства. Далі виступили з промовами есперантисти всіх країн світу, В ТІМ ЧИСЛІ ТАКОЖ ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНИ.

Но празькім конгресі має ще відбутися другий конгрес есперантистів у Будапешті, але угорський уряд не дав на се позволення.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

ГРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.

ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

СХІДНА ГАЛИЧИНА В ОСВІТЛЕННЮ ОДНОГО ВШЕХПОЛЯКА.

Польська часопись „Газета Варшавська", — а кажучи „польська", не треба уже додавати, що вона й шовіністична, бо се само собою розуміється, — принесла кілька тижнів тому довшу статтю про Східну Галичину. Написана вона відомим вшехполяком Яном Заморським, а називається „З краю руїни, тифу і нужди."

В одній части сеї статті вшехпольський посол говорить про польську армію та про її відношенне до місцевого населення. Факти, які подає сей вшехполяк, представляють польську армію як банду розбишаків, що рабують населенне, а кромі сього ще й знущаються над ним. Він подає факти, як польські леґіоністи били в лице війта (очивидно, Поляка), бо сей не міг доставити їм тільки підводів, кілько леґіоністи домагалися. В инчім случаю сі самі геройчики зайшли домагатися курий від селянина, і не ждучи на зловленне селянином, стали стріляти до курий, а коли селянин звернув їм увагу, що від їх стріляннини можуть займитись селянські будинки, то за се ще дістав позавушників. Старий селянин, з давна великий польський патріот, якого сини служили в польській армії, сідає під стайнею і заливаєсь гіркими сльозами...

Вшехполяк подає кілька різких примірів про рабованне селян при помочи обовязку підводової служби, вложеної на селян польським урядом. В богато місцевостях леґіоністи кажуть підводам приїздити під свою стацію кождого дня, без огляду на те, чи їх буде потреба чи ні. Кождий леґіоніст уважається за управненого задержати кождого проїзджаючого селянина і приказати йому везти себе, де йому лише подобається; селянин мусить приняти леґіоніста на фіру, і провадити коні за поводи, а деколи зовсім коні віддати на ласку і неласку леґіоніста. Деколи селяни побувають місяцями в дорозі, так що не мають часу землі управляти. Опісля він уважає себе за дуже щасливого, як в загалі дістане коні назад. Всякому спротивляючомуся селянинови грозять крісами і баґнетами. Декотрі околиці по переході війск лишаються зовсім без коний і їх властителів.

Ще инчим приводом жовнірського знущання є шуканне за топливом для жовнірських постоїв. Як каже Заморський, для польського жовніра все є добрим топливом: чи підлога селянських світлиць, чи дахівка з сільських будинків, чи шкільні лавки.

Ще инчим приводом являється списуванне власности, яка належала до бувшої австрійської держави, а яка тепер перейшла на Польщу. Все, що формально або навіть барвою нагадує щонебудь, що було власностю австрійського скарбу, забираєсь на польську державу, а забирає військо, обкрадаючи при тій нагоді населенне немилосерно.

За постої військові польський скарб часто не платить. Заморський подає факт, що в 15-милевім, прикордоннім поясні здовж ріки Збруча селяни не дістали навіть польської марки за цілі місяці треваючої квартирунки.

Кромі сього Заморський подає ще инчі приміри жовнірської самоволі в Східній Галичині. Він закидає навіть розкрадуванне державного скарбу, бо каже, що видатки, роблені з військової каси, записується не зараз при робленню видатку, але пізнійше з памяти. Він закидає жовнірам рабунки всего, що селянин везе на продаж до міста. Він обвинувачує їх за дорожнечу в містах Східної Галичини, яка росте через те, що жовніри не допускають достави сільських продуктів на міські ринки. Він обжаловує польських офіцирів за набиванне собі кишень добром населення.

Очивидно, Заморський трактує цілу справу зі становища польського. Він згадує лише про Поляків, про польських війтів, про польських патріотів на „східніх-кресах", про польських кольоністів, висланих на Україну насаджувати Польщу. Про Українців він не згадує. Вони для нього не істнують. Злочини польських леґіоністів супроти Українців не є для Заморського злочинами. Се є самозрозуміле „уржендоване".

Його може навіть злодійства над Поляками не обходилиби, якби се не підривало впливу польської держави в окупованих краях, якби се не підкопувало популярність Польщі серед населення Східної Галичини і робило саму приналежність сього краю до Польщі дуже проблематичною (сумнівною). Заморського не обходять ніякі права людини, його обходить практична ціль: панованне Польщі над Східною Галичиною. З того становища лише він протестує проти захowання польських жовнірів в Галичині, заявляючи, що се мусить пошкодити Польщі. Він звертає увагу польському урядови, що через розбишацьке поступованне польських жовнірів навіть польські селяни стратили симпатії до польської влади. Навіть ті східно-галицькі Поляки, що вижидали приходу польської армії і всі зусилля робили, щоби сей прихід приспішити, тепер відвертаються від неї.

ЖІНОЧА ІНТЕРНАЦІОНАЛЯ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Шість років тому, в самий розгар війни, коли в світі нічого не чути було, крім реву гармат, у голяндській столиці Газі зібрався перший конґрес міжнародньої жіночої „ліґи миру і свободи". Думка про заложенне сеї ліґи виникла серед голяндських жінок, а комітет з 3 анґлійських, 4 бельґійських та 4 німецьких жінок написав проект статуту ліґи й скликав перший конґрес. Жіноцтво ріжних країн чутливо відгукнулось на заклик комітету, й на перший конґрес прибуло 1136 жінок із 12 країн.

Чого хотіли жінки, засновуючи свою інтернаціональну ліґу? Резолюції, ухвалені на газьскім конґресі, дають на се виразну відповідь. Жінки домагались: **визнання народніх прав, мирного розвязання міжнародніх конфліктів, загального розброєння, народньої контролі закордоною політикою, допущення жінок до участи в національній та інтернаціональній політиці, виховання дітей в ідеалах миру і свободи.**

Та поки ревуть гармати, мовчать не тільки музи, а мовчить і голос справедливости. Делеґатки ліґи зістали приняті урядами 14 держав, по деяких державах ліґа виступила з маніфестами, офіціяльні круги всюди обіцювали підтримати жіночі вимоги й бажання, — але голос гармат заглушав сі слабенькі спроби.

Не осягнувши ніяких наслідків назовні, ліґа з тим більшою запопадливістю працювала над своєю внутрішньою орґанізацією й над поширеннем її впливу. **Приєднанне американських жінок** особливо причинилось до зміцнення ліґи. Відома американська діячка Джен Адамс та її найблизча співробітниця міс Балк енерґійно взяли справу в свої руки, й вже весною 1919 року відбувся в Ціриху (Швайцарія) другий конґрес ліґи.

Сей конґрес найострійше висловився проти миру насильства, навязаного переможцями переможеним. Конґрес далі поставив вимогу, щоб до ліґи націй було принято всі без виїмку держави. Для жінок конґрес зажадав повної юрідичної, соціяльної та політичної рівноправности з мущинами. Нарешті, конґрес висловився за необхідність однодушного порозуміння між жіночими орґанізаціями всіх країн — усіма силами противитися всякій новій війні.

Цюрехський конґрес жіночої ліґи обрав особливу делеґацію на чолі з Джен Адамс і доручив їй передати постанови конґресу мировій конференції в Парижі. Жіночу делеґацію було дуже чемно й приязно принято, їй обіцяно було „зробити все можливе," — але всі знають, що все в міжнародній політиці йде далі, як ішло перед тим.

Нині в Відні між 10. і 16. липня відбувся третій конґрес ліґи. На сей раз для участи в конґресі прибули представниці 19 держав, у тім числі делеґація з 40 жінок з самої Америки. Конґрес пройшов у дуже піднесенім настрої й знов виніс цілу низку резолюцій, прямуючих до заведення миру й свободи в людських зносинах.

Дуже імпозантною була зовнішня картина сього конґресу. Величезна заля віденського музік-ферейну була прибрана прапорами й фарбами ріжних країн і націй. Пані Адамс за президентським столом знаменито порядкувала зборами, а перекладчиці тут же перекладали промови на анґлійську, французьку й німецьку мову. Серед представниць поодиноких держав особливо визначалась: анґлійка міс Катерина Маршал, відома тим, що анґлійські суди вічно мають з нею клопіт, засуджуючи її за заклики до неслухняности в війску; пані Дюшен з Франції; пані Дюжарден з Бельґії (пробула три роки в німецькім полоні й проте є першою приятелькою німецьких жінок та дітей); Флоранс Келлі й пані Вілар з Америки, Марта Ларсен і пані Віденґрен з Швеції, пані Якобс і Раймонт з Голяндії, пані Давгор з Норвеґії, пані Тіберґ з Данії, пані Леноні з Італії, австріячка Єля Герцка, Німкені Ауґспурґ, Гайман, Баер, Кірхгодо... Нарешті, звертали на себе загальну увагу дві Японки Мацупо Такіцава й Маріян Ірвін та одна Хінка — Гей-ван-Юнґ. Се був правдивий міжнародній жіночий парлямент, в якім не бракувало майже ні одної національности й ні одної держави.

З почуттєм особливо морального вдоволення треба зазначити, що на сім конґресі була також заступлена Україна— спеціяльною делеґацією в складі 7 жінок, а саме пань Баранової, Вілінської, Храпко-Драгоманової, Лотоцької, Олександрівської, Рудницької-Лисяк та Суровцової. Українські жінки ще перед двома роками навязали дружні зносини з ліґою. Під час другого конґресу ліґи в Ціріху вже істнувала українська орґанізація ліґи, заложена панями Марією Грушевською та Панною Чикаленко-Келер. Формальні причини досі стояли на перешкоді офіціяльному приняттю української орґанізації до складу ліґи, й лише тепер, на віденськім конґресі, Україна стала повноправним членом Міжнародньої Жіночої Ліґи Миру і Свободи.

Резолюції, ухвалені третім конґресом, показують, що жінки, які стоять на чолі жіночого руху, не дали себе застрашити тим, що резолюції попередніх двох конґресів не дали ніяких реальних наслідків. Та досвід минулих років не проминув для них безслідно. Резолюції віденського конґресу кличуть міжнародне жіноцтво на шлях **практичного пацифізму.** Жінки повинні всюди кликати до відмови виконувати військову службу, вони повинні противитися фабрикації зброї під час миру, вони не повинні допускати, щоб наука служила цілям нищення людей.

Конґрес не сказав сього виразно, але з кождої його резолюції можна зробити той висновок, що **не політичною діяльністю, а через родину й школу** жінка повинна впливати на мущину в тім дусі, щоб він не був хижаком, а корисним членом людскости, щоб він уважав найвищим законом не брутальну силу, а ідеальну справедливість.

Ставши на такий шлях, жіноча ліґа безперечно могтиме до слідуючого конґресу зазначити більші успіхи, ніж вона се могла зробити сим разом. Під сим оглядом має велике значінне й офіціяльне принятте української орґанізації в число повноправних членів ліґи. Живий обмін відомостями й думками між українськими та чужонародніми представницями ліґи безперечно причиниться до поширення сих відомостей і серед політичних діячів цілого світу. Бо не треба забувати, що дружина посла чи міністра має часом неменьше впливу на вирішенне якоїнебудь політичної справи, ніж сам міністер чи посол. І коли жінки послів, міністрів, журналістів, фінансових діячів і промисловців будуть доброї думки про Україну й вважатимуть, що вона має право на допомогу й підтриманне її змагань, — то се матиме більше значінне, ніж сотні публичних промов тих самих жінок денебудь перед чужими слухачами.

Родина є природною сферою ділання сучасної жінки, й не можна собі навіть уявити того добра, яке вона тут може зробити.

Анґлійська політична діячка леді Астор — перша жінка в анґлійськім парляменті — дуже гарно про се висловилась сими днями на обіді в честь дружин анґлійських колоніяльних премієрів — канадійського, південно-африканського, австралійського й новозеляндського. Пані Астор сказала;

— Я подивляю дружин премієрів, бо вони так богато зробили зі своїх чоловіків. **Я й сама охоче була-б дружиною премієра, бо се найкраща нагода зробити щось велике.** Придивляючись до колоніяльних премієрів, я повинна сказати, що в Лондоні ніхто ще не бачив простійших людей, але се заслуга їхніх дружин, бо ті їм не дають робити себе смішними. Взагалі,—закінчила леді Астор, — дружини премієрів дуже добре керують своїми чоловіками...

В устах пані Астор наведені слова звучать особливо навчаюче. Коли вона, така відома політична діячка й така самостійна натура, воліла-б бути дружиною премієра, бо так лекше впливати на розвиток політичних подій, то що сказати тим тисячам жінок, які дивляться на леді Астор, як на недосяжний ідеал?

Віденський конґрес також став на ту позицію — не цілком одверто, але досить виразно, — що **жінка, яко дружина, мати й сестра може зробити незвичайно богато для справи миру і свободи,** виховуючи своїх близьких у дусі сих високих ідей. Ідучи сею дорогою, міжнародне жіноцтво напевне зможе на своїм четвертім конґресі похвалитися більшими **політичними** успіхами, ніж у Ціриху й Відні.

20. липня. **Радянин.**

ЛЯЦЬКА СОДОМА Й ГОМОРА НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

(Лист Гуцула).

Дня 17-го квітня втік Василь Совчук, але Поляки прийшли до його 70-літного тата і викичули з хати, бючи до непамняги і хату спалили і худобу забрали і все цілком знищили. А 18-го арештували Поляки Юру Цвилинюка та загнали до собачої буди, де мусів брехати, гавкати, як собака. Потім витягли його з буди та розібрали до голого і били всюди, як з него кров сикала над деревину. А другого дня мусів Цвінцюк лизати власну свою кров по наказу польської влади. 19-го квітня прийшли Поляки до Івана Сінятовича та збили його прикладами крісів та зрабували в него 200 кг. кукурудзи й 600 кґ. бараболі. Того самого дня прийшли Поляки до Михайла Понипайлака і також збили його по лици і зрабували багато бараболь і иншої поживи.

По переході ген. Кравса виглядало в селі Зеленім, як ми читали в св. письмі, що колись було в Содомі і Гоморі. Як про це читати, то воно нестрашне, але наочно видіти і чути, то чоловікови волося підноситься в гору. Перше як прийшли Поляки другого дня позад петлюрівців, то дня 4. вересня м. р. зачалася в Зеленім Содома і Гомора а скінчилася 10-го вересня 1920. За тих 6 днів не було особи, котраби сказала, що Зелене ще буде Зеленим. Як прийшов карний польський батальон, то пустився по селі як найстрашніщий звір; побили людий, жінок з дітьми при грудях Ляхи нападали, почали на хати стріляти сальвами, попепепуджували жінок, дівчат і дітий. Нема хати, щоби не була обрабована Ляхом, хіба не було що брати. Але коли не було що брати, то мусів господар чи господиня потерпіти на тілі від нагайок Ляхів! Дмитрови Сліпенчукови спалили Ляхи стіжок сіна; Миколі Ребенчукови спалили оборіг з сіном та ще до того били Миколу і його жінку Маріку так, що лежала 5 тижнів хора і били доньку Параску, а в Олени Шкрібляк забрали курку і масла 2 кґ. і 3 кґ. бриндзі, а у Василя Шкрібляка забрали сир і масло вартости 300 корон австрійських, не польських. У Маріки Шкрібляк зрабували Ляхи вепра 1½-річного, а в Явдокії Шкрібляк свиню 1½ річну і тяжко Явдокію побили, перевалили їй руку так, що не могла 2 тижні робити. І хлопчика її 10 літного тяжко побили Ляхи.

І арештували Стефана Томака без причини та відставили до Жабйого, 26 кільометрів бючи. По 3 днях випустили до дому. Того самого дня прийшли Поляки до Василя Мартинчука, тяжко його побили і спалили йому стіжок сіна. Ціле село Зелене важко потерпіло цілком невинно лише зате, що перейшла туди ґрупа ґенерала Кравса. Ті події я сам бачив на свої очи того часу, як крився по карпатських лісах і надходив понад село Окрайкали і бачив польські звірства. Чи буде який суд Ляхам?

Від Редакції: Суд буде, як син пічне мстити за батька і маму, сестру і брата — тоді також світ зверне увагу на ляцькі злодійства і поможе Вам вийти з польського пекла.

„Український Прапор".

ПОХОРОН БЛ. П. ІВАНА ҐЛОВИ.

(Допись).

Немов лискавкою рознеслася по всіх усюдах сумна вість, що в пятницю, 12. серпня, не стало між живими одного з найстарших і найдіяльнійших громадян тут на еміґрації.

Тисячі громадян, як своїх Українців так і з подальших околиць, а навіть чужинців, спішили до дому жалоби, щоби в послідне відвідати сего, котрий був душею всеї громади.

В середу, 17. серпня, вже о годині 8-мій рано сотки народа зібралися перед домом покійного, а точно о 9-тій уставилися ряди. Коли в домі відправлено похоронні обряди, могучий шамокінський Український Хор вдарив сумне та величне „Святий Боже" і весь народ подався до церкви. За домовиною ридаючи ступала вдовиця, піддержувана двома синами, відтак слідувала проча рідня, потім відпоручники Українського Народного Союза, пп. Семен Ядловський і Р. Слободян, а за ними репрезентація громади і товариств та численні орґанізації. Було богато красних вінців, між якими визначався вінець від У. Н. Союза з написию „Свому оснувателеви і першому головному урядникови — Український Народний Союз".

Прекрасна та велична святиня наповнилась у щерть вірними, немов у якесь велике свято. Похоронні обряди відправив Впр. о. канонік Никола Підгорецький в асисті Всч. оо. В. Сполітакевича і Ант. Лотовича. Цілий час і всю Службу Божу співав шамокінський хор. Безперечно, що красшого храму Божого і красшого хору нема в цілих Злучених Державах. Всі сольові партії зістали виконані так чудно і з таким артизмом та чуттєм, що сміло можна сказати, що се був дійсний артистичний концерт.

Пращальну бесіду в церкви виголосив місцевий парох, Всч. о. В. Сполітакевич. Не можна переповісти сих слів, бо в них відбивався весь жаль за мужом і батьком, за щирим парохіянином, котрого щедра рука ніколи не поскупилась на цілі церкви і школи. Се був взір дивної християнської любови. Се перший дяк на американській Україні, котрий цілими годинами йшов пішки, щоб добитись до першої церковці в Шенандоа, Па. Се довголітний член і орґанізатор майже всіх місцевих товариств. Він і в годині смерти не забув на цілі церковні і народні, призначуючи на се своєю послідною волею $1.200.

Не було одної людини, щоб не сплакала на пращаннє. Наш чудовий обряд і бесіда о. пароха по англійськи зробили на многих присутних Американців величезне вражіннє.

Під звуки пісень і пращальних дзвонів здвиг народа подався на цвинтар. В імени церкви і дієцезії промовляв над гробом Впр. о. канонік Підгорецький. Він представив трудні початки першої еміґрації, котру нераз витано камінем; представив заслуги на[…] чах і зборах тих перших [...] мадян, котрі будували сво[…] ні твердини.

Не меньше сильне враж[…] зробила бесіда п. Р. Слоб[…] на, котрий пращав одного [...] многих піонірів америка[…] України, одного з нечисл[…] днесь перших оснувател[…] країнського Народного С[…] того Союза, котрий за [...] обтер не одну слезу сир[…] бідної вдовиці; котрий [...] не поскупився, ратуючи б[…] братів тут і в ріднім кра[…] трий високо держав і дер[…] прапор синьо-жовтий, пр[…] волі і свободи; котрий вр[…] своїм орґаном „Свободою" [...] но і непохитно стояв і сто[…] на сторожі прав рідних ідеа[…] — Вільної, Самостійної Ук[…] їни. „Люта смерть — гово[…] бесідник — забрала отс[…] тільки одного з перших ор[…] заторів, але й першого го[…] ного касієра У. Н. Союза [...] імени десяток тисяч членів [...] орґанізації пращав сього [...] служеного громадянина, н[…] старшого урядника — оден [...] наймолодших. „Спочивай друже, орле сизий! Нехай отся американська земля стане Тобі за рідну Україну, а ті високі гори нехай стануть за рідні Карпати. Полети, вітре, полети, буйний на бідну, скатовану Лемківщину та скажи там, що Він, її вірний син, вже не вернеться до неї ніколи. Полети і вертай на сю могилу та принеси вістку, що рідні брати Покійника вже на волі; що на руїнах і згарищах рідного краю цвите нове життє вільного народу. Тоді і Йому отся земля лекшою стане; стане за Україну і лекше Йому спочиватися буде в отсих американських Карпатах".

Полинула трогаюча пісня „Вічная Память" і нарід, кинувши по грудці землі на могилу бл. п. Івана, подався домів.

Довго буде згадувати шамокінська громада свого громадянина; згадувати будуть і присутні на тім похороні доокличні громадяни, котрі так численно зібралися, щоб віддати послідну прислугу Тому, котрий собі заслужив на се перед цілим українським народом.

Сусід.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ.

БАЙОН, Н. ДЖ.

Поклик до байонських Українців.

Байонська громада ніколи не замикала свого серця, коли прийшлося норатувати наших братів і сестер у старім краю, чи наших героїв, котрі, вигнані Ляхами з нашої рідної землі, опинилися на чужині, як тільки вони віднеслися до своїх побратимів тут за морем, але щедро посипалися жертви без жадної агітації, лише з почуття людського і народного обовязку. Тут не було і великих славословій, бо кождий дає з патріотизму і зі щирого серця.

Так воно сталося і тепер. Коли галицьке правительство видало свій поклик, байонска громада, не чекаючи на жадні збори, зійшлася цеї неділі і зложила або деклярувала поверх $500 на українські бонди. Є надія, що тутешна українська громада не схоче лишитись позаду других громад, але щедро посиплються датки на жертвенник визволення, а тимсамим дасть доказ любови до свого многострадального народу, котрий терпить під озвірілим середновічним хижаком-Ляхом, який вживає всіх средств, аби на дальше тримати в кіхтях „білого орла" ту нашу нещасну Галичину. Отже, аби видерти хижака його здобич, треба матеріяльно помогти, підперти одиноке українсько-галицьке правительство, дати йому змогу видержати на цім пості, бо колиб воно тепер упало, то будьмо певні, що і ціла справа, котра вже туй-туй зближається до цілковитого вирішення, запропаститься.

Отож проч зі всякою зневірою! Не слухаймо польсько-московських наймитів. Нехай вони не тільки носять по кишенях відозви, але і на голові навіть. Вони всюди, на кождім кроці залапують і пхають свої шматки, чи не дасться зловити хто на їх гачок.

До Вас, дорогі Браття українського роду, кличуть зза могил тоті, котрі не жалували свого молодого життя, котрі поклали свої буйні голови задля нас. А ми мали би жалувати тих кілька долярів? Вони кличуть до нас зза могил словами нашого Батька Тараса: „Кайдани порвіте!"

Отож отсим повідомляється байонську громаду, що загальні збори в справі купна бондів галицько-українського правительства відбудуться дня 28. с. м. в гали церковній, зараз по Службі Божій. Проситься всіх щирих Українців, котрим лежить на серци справа визволення від Ляхів галицької України, нехай прийдуть і візьмуть в цій справі участь.

Комітет.

БРУКЛИН, Н. Й.

Большевицька пропаганда.

Від часу, коли зістала проголошена позичка національної оборони для здобуття і закріплення Галицької Держави, большевицькі „У. Щ. В". поміщують брутальні статті проти сеї позички. Наймити Троцького переконують своїх безкритичних читачів, що та позичка є непотрібна, що з неї буде користь лише для галицьких неробів, котрі гайнують гроші, зложені Українцями в Америці і Канаді, по віденських готелях і т. п.

Возьмім ми сю справу під зрілу розвагу і подумаймо на хлопський розум: чи потрібна є позичка на визволенне Східної Галичини з ляцьких рук, чи ні? Розумні і свідомі Українці знають дуже добре, як на се питанне відповісти, а для несвідомих або продажних Українців можна би дати таку відповідь — теж у формі питання: Чи печені голуби летять самі до рота? Чи колода, яка лежить на земли, вже колинебудь піднеслася сама, щоби захоронити себе від вохкости і гниття? Відповідь є лиш одна, а з неї бачимо що без енергії, без праці нічого на світі нема. Праця має ріжні форми, а виконується кожду працю тоді, коли на неї час приходить.

Національна українська позичка — се така праця, котра мусить бути зроблена сейчас; її відкладати не вільно! Се така робота, котра називається діло. Хто з нас закупить бонд Галицької Держави зараз, не відкладаючи, то зробить діло, і то діло велике, розумне, добре.

Большевицькі аґенти звиваються по всіх українських громадах в Америці і намовляють наших людий, аби вони українських бондів не купували. Проти сих бондів вони виступають також у своїй пресі, а уживають притім таких „розумних" арґументів, що і кінь сміявбися з них. Такі арґументи можуть переконати лише людий дуже темних, або людий без чести, без характеру, без душі, без серця, без людського достоїнства. Большевицьку пропаґанду ширять між нашим народом такі вироди, котрі того народу за миску сочевиці виреклися. Коли який Українець дасть большевикам пізнати, що він ще доси не виплював з себе всього того, що виссав з грудий матери, то сі вироди не уважають його навіть за людину; але коли який побаламучений землячок дасть пару долярів на їх пресовий фонд (оруже проти свідомих Українців), то він у них називається герой. Таких „героїв" між нашим народом є тепер щораз меньше, бо і найпростійший мозок уже доглупується, що большевицька наука добра собаці на чоботи, або Лєнінови чи Раковському на твореннє пекла в Росії і на Україні.

Ми, свідомі українські робітники, на большевицьку вудку зловитись уже не дамо, бо знаємо дуже добре, як вийшла на большевизмі Росія і Україна. Большевики обіцяли людям грушки на вербі, а дали їм... дулю! Нарід під большевицькою владою гине з голоду і холоду, а большевицькі ватажки бенкетують, пють і гуляють, та вішають або розстрілюють тих, котрі їм противляться. Але всьо на світі має свій конець; скінчиться також і захвалюваний горлорізами „большевицький рай".

Вали Колода.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Хто буде слідуючий?

Подається до відома всім прихильникам і патріотам, хто тільки почуває себе сином великого українського народу і зачисляється до тої нації, що трентонські Українці по прочитанню відозви правительства З. У. Н. Р. зрозуміли розпуку своїх старокраєвих родимців під гнетом польського розбишацтва.

Братство св. Петра і Павла, від. 245 У. Н. Союза в Трентон, Н, Дж., на своїм звичайнім мітінгу дня 21. серпня б. р. ухвалило виасигнувати зі своєї каси $100 (сто долярів) на позичку національної оборони Східної Галичини, котру сейчас вишлеться до Вашінґтону на руки представників Західної Української Республики.

Котре українське товариство, братство чи сестрицтво буде слідуюче?

Хто з поодиноких членів нашого братства схотів би купити бонд Галицької Републики, нехай зголоситься до місцевих урядників 245-го відділу У. Н. Союза. Вони є уповажнені до інкаса.

ЗА УРЯД 245 ВІД. У. Н. С.:

М. Скоропад, предс.
О. Собчак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відозва до всіх Українців з міста Снятина й околиці.

Дорогі Земляки!

Як Вам відомо з попередних чисел „Свободи", ми тут в Ню Йорку заложили приватний комітет до збирання жертв на поміч приватній ґімназії в Снятині. В два місяці по великім труді сему комітетови удалося зібрати 25 долярів і 50 центів, котрі зістали відослані до Кружка Педаґоґічного Товариства в Снятині, про що свідчить публична подяка всім щирим жертводавцям, яка була поміщена в „Свободі".

Дорогі Родимці! Ся жертва, що ми зібрали і відослали, виглядає дуже марненька супроти инших жертв, зібраних на ріжні цілі Українцями по других місцевостях. Але що правда, нас тут в Ню Йорку живе дуже мала громада і — на жаль — в цій малій громаді находяться людці, котрі є на службі Лейби Троцького. Ті людці не тільки що самі нічого не жертвували, але ще й других Українців відмовляли від жертвенности. За то сим людцям тепер належиться сказати: Ганьба вам, зрадники, за вашу підлу роботу! Неоден з вас казав, що не потрібна є школа в Галичині. Инші народности закладають шкіл як найбільше і вчать своїх дітий, бо сі народности розуміють, що в науці є сила, розум і добробут; а сі Лейбові мальчики хотіли би всі школи зруйнувати, так щоби світ не поступав вперед, але взад; аби світ завернувся аж до камінного віку.

Тож, дорогі Родимці, не даймося звести тим кацапам! Лишім їх на боці, нехай вони поступають взад, а ми поступаймо вперед і берімся до того діла, яке ми вже зачали. Зложім ще яку малу жертву на поміч українській приватній ґімназії в Снятині, а крім того даймо, що зможемо, на Українську Захоронку в Снятині, котра потребує скорої помочи.

На доказ, що така поміч для згаданої захоронки є конечно потрібна, наводимо тут лист, який ми сими днями одержали з рідної сторони, зі Снятина. Ось послухайте, що пише голова Української Захоронки в Снятині:

Поважаний Пане!

Вже два рази прислали Ви значні жертви на наші культурні потреби: перший раз на українську приватну ґімназію, а потім на троїцьку церкву. Є се гарні докази Вашої і Ваших братів еміґрантів дбайливости про долю своїх братів в давнім, рідним краю. З сего Вашого жертволюбивого серця хоче користати і товариство „Українська Захоронка" і звертається до Вас з просьбою зібрати межи снятинськими громадянами еміґрантами добровільні жертви на удержанне воєнних сиріт, поміщених під сю пору в нашім захисті. Для інформації долаю, що товариство „Українська Захоронка" основана 1916 р. Ведуть захоронку українські Сестри Служебниці. Дотепер охоронила захоронка неодну сироту від зіпсуття і голоду, а під сей час дає в захисті удержанне й опіку 25 дітям — сиротам круглим. Удержує-ж сі діти лише з добровільних жертв головно снятинського міщанства і української інтелиґенції. Та сі жертви не вистарчають в сих дорогих часах на удержанне сеї інституції. Тому звертаємося до Вас, Поважаний Пане, прийти нам з помочию і як помогли Ви українській ґімназії і троїцькій церкві, поможіть своїми жертвами й українським сиротам в українській захоронці.

За ласкавий труд і прихильність дякуємо вже наперед Вам і всім жертводавцям. Зібрані жертви просимо переслати тою дорогою, що переслали Ви були на українську ґімназію в Снятині.

ЗА ВИДІЛ:
о. Йосиф Проць, голова тов-а.

(Печать: Русько-українська Захоронка ім. Маркіяна Шашкевича в Снятині).

Родимці! Коли до Вас заговстить наш комітетовий колектор, то просимо Вас: не відмовте дати яку жертву на Українську Захоронку в Снятині, бо тимсамим відмовите круглій сироті кавалок хліба в такий грізний час.

Сею дорогою відзиваємося до Вас, Родимці з міста Снятина, котрі живете під сю пору в місті Бостоні і околиці. Ми тут нераз читали в часописи „Свободі" звіти зібраних жертв, котрі Ви відсилали на ріжні цілі в Галичину. Наш комітет від себе просить Вас, аби Ви таксамо дещо зібрали на Захоронку в Снятині. Не забувайте і за свою місцевість! Підіпріть снятинську інституцію!

Котрі позамісцеві Українці, уроженці міста Снятина і околиці, хотіли би яку лепту жертвувати, то можуть посилати свої жертви до Земельного Банку Гіпотечного у Львові і зазначити, що то для Української Захоронки в Снятині, котрої головою є о. Йосиф Проць. Або можна посилати в реґістрованім листі до комітету в Ню Йорку на адресу: **Запомоговий Комітет Снятина, Д. Виноградник, 30 Е. 7-ма ул., Ню Йорк.** Позамісцеві жертви ми відішлемо разом з нашою збіркою.

За всі жертви ми в імени круглих сиріт всім щирим жертводавцям заздалегіть красненько дякуємо. Гаразд!

Дмитро Виноградник
Михайло Виноградник.

МАЛА АНТАНТА І ПОЛЬЩА.

Чеські часописи осуджують дуже відємно не лишень евентуальну військову конвенцію поміж Чехословаччиною і Польщею, а також загалом приступлення Польщі до малої антанти. Вони кажуть, що побільшення малої антанти через приступлення до неї Польщі не буде ніяк орґанічним, а тільки механічним побільшенням.

Польща, через своє приступлення, союз поміж Югославією, Румунією і Чехословаччиною тільки ослабила би.

„Поляки вірять — пишеться в чесько-словацькій пресі — що коли вони прилучаться до малої антанти, то Югославія, Чехословаччина і Румунія будуть їх підпирати в кількох справах, які вони вважають своїми житевими питаннями. Що залежить малій антанті на Вильні? Ми, а з нами Югославія і Румунія не хочемо ніяк вступати у вороже відношення супроти майбутньої Росії. Ми не маємо найменшого інтересу в тім, щоби Польща задержала Східну Галичину, бо в тім випадку булиб ми на всі часи відтяті від безпосередного зіткнення з Росією. Східна Галичина має належати до того, хто її під цю пору замешкує, до Українців, а Поляки оправдують свої права до Східної Галичини тільки тим, що мали більшу армію, як Українці. Польська заборчість на Сході приневолює нас усіх сісти або на польський, або на російський стілець, бо на обох стільцях ми не могли би сидіти. В хвилі, коли ми заключимо союз з Польщею, саджаємо себе на польський стілець. Уся суть польської політики на Сході полягає в тім, щоби створити протиросійський систем, а туди за Поляками не можуть йти ні Чехія, ні Югославія, ні Румунія":

ШКОЛИ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В червни відбулися по всіх середніх школах іспити зрілости, з успіхом далеко кращим ніж торік. Все ще великою перепоною є недостача книжок та невиясненє питання викладної мови З поміж трьох напрямів в літературі Закарпатської України, а саме Сабова, Волошина й Чопея, рішилася чеська шкільна влада увести до шкіл як викладну мову напрям Чопея. Міські й народні школи закінчили теж в порядку шкільний рік. Учеників є богато, але будинків і учебників прямо нема! На Закарпатській Україні було всіх обовязаних до школи дітей 132.107, з чого записаних було около 80.000, а з того вчащало на науку лишень 60 проц. Шкіл було 519 українських, 115 мадярських, 32 словацьких, 7 румунських і 6 німецьких. Учителів було 1113. Материнських шкіл 115 а виділових (міщанських) 10. Деякі школи закінчили шкільний рік виставками діточих робіт. Учительство невдоволене платнею домагається 200 проц. доріжняного додатку. Учительська орґанізація в органом „Наша Школа" переговорює з учительською орґанізацією в Чехословаччині над спільним поступованням. Поза шкільною наукою ширить учительство освіту в народі відчитами. Помічними тут являються читальні „Просвіти". — („Трібуна).

ПОДЯКА.

Маю честь подякувати Головному Урядови за уділенне мені запомоги з запомогового фонду в сумі $75 за невилічому хоробу, на котру я терплю і взиваю український загал в Америці вступати численно до У. Н. Союза, бо то є орґанізація щиро прихильна для українського народа і поратує кождого члена в недузі. — **Марія Корпан,** членкиця відділу 69 в Ню Йорку.

ПІД ВИННИЦЕЮ.

(Картина з боїв Українських Січових Стрільців на Великій Україні 1919. р.)

Із споминів старшини У. С. С. **Сев. Осташевського.**

(Продовжение).

(2)

Болоні ці а дальше ліси були відділені від головного широкого гостинця полевою дорогою. Сотник облетів усі становища і в найліпшому настроєви вернув до відділу, розложеного по гостинци.

Большевики, (а був це цілий полк бувших царських еґрів) не могли нас обійти, бо на оболонях були мочарі. Одна була головна дорога, через село, обсаджена вербами — ця вела до нас.

В півтора години може показалися большевики. Задержалися. Тоді наш старшина, щоби їх витягнути на оболоні, почав ніби відступати до лісів, що бу ли за нами. Осмілені цим большевики, переходили розстрільною скоро вперед, але позаду полишили резерву. Коло болоні розсипалися й пустилися за нами. На їх чолі мав бути (як зізнавали пізнійше полонені) полковник Пйотров.

Коли наблизилися на яких 500 кроків, отворили крісову пальбу.

До наступу! на штики! — приказав наш отаман.

Грімке „Славно!" залунало з тисячів грудий українських стрільців. Кілька хвиль наші кулі і наші штики скидали вже большевиків з коней. Вони не видержали вже першого нашого наступу, подалися взад. На мостах на ріці Бузі велике замішання. Один одного старається випередити, коні й люде падуть у воду. Їх старшина згубив шапку, кричить „Спасайтесь ребята!", тікав в другу сторону, гонений нашим відділом. Тільки скорости свойого сивого коня завдячував своє спасення. Коли вже був по другому боці Буга куля мабуть поцілила його. Кінь сполошився. Полковник Пйотров впав на землю, та видно було що зараз таки піднявся. Пропав у недалеких ланах збіжа. Наші кричали за ним: „До свіданья!"

Так отже цей полк большевицької кінноти був цілком розбитий. Ми полонили 70 люда, багато трупів застелило поля, а решта розбитих і ранених тікала на всі сторони.

Відтоді йшли ми попри Буг, як предсказував наш отаман, йшли ми як найспокійнійше. Місцеві люде доносили нам, що Москалі геть вивтікали з околиці. В Винниці мала ще бути слаба неприятельська залога. Показалося, що попередне донесеннє, начеб з Винниці вислано на нас цілі два полки кавалерії, було пересадне.

По цій битві приймали нас усюди зі сльозами радости. Населеннє перейняло від нас цих 70 полонених і ще тогосамого дня відправили їх на зади. Полонені видно були раді, що позбулися воєнних невзгодин, а коли ми їм дали руму, підохочені і врадувані говорили раз-у-раз: „Велікодушний народ еті Ґалічане!" „Наш палковнік сам бежал на лошаді, а нещастлівих ребят і ранених шашкой рубал! Роскажом ми ето ещо нашім таваріщам, чтоб знали что буржуй всегда астанется буржуем, пускай он і бальшевік!"

Коли так одні говорили, инші приступили до нашого сотника і заявили охоту служити в наших рядах. Вони зовсім не большевики, а силою примушено було їх служити у большевицькому війску.

На це відповів їм сотник:

— Ми маємо досить нашого українського війска. О милю стоїть наша артилерія, а самої галицької піхоти сто тисяч люда.

— Коли увільнимо наші рідні сторони від большевиків, пійдемо собі з Богом домів! Тоді розповідайте вашим людям, що ми до самого московського народу не маємо ненависти, а хочемо увільнити лише Вкраїну від комуни.

Потім полонених відправлено.

Селяне, котрих багато зібралося для нашого привітання, розіслали своїх людей, щоби стягали розбитих большевиків. Тоді багато місцевих Українців прилучилося до повстанців, що були з нами.

еН буду широко розповідати, як то наш сотник зробив удаваний маневр, що ніби то відступає з під Винниці. Завдяки цьому матеврови вдалося знищити большевикам засоби і воєнні магазини. Дякуючи цьому маневрови стягнено нічю значні відділи на Буг і переправлено. Стежі і місцеві селяне донесли нам незадовго, що Москалі головними силами відступають в напрямі на Київ, йдуть через Хмельник, Ямів, Калинівку.

Підчас нашої переправи підїхав до нас молодий чоловік на гарному коні. Заявив, що хоче вступити до нашого війска. Був це молодий, може 16—18 літній хлопець. Був це син місцевого українського дідича. Батька його вбили большевики. Він дома сам з мамою і бабусею. Коли старенька бабуся дізналася, що він хоче конче вступити до війска, так налякалася, що замикала його під ключ. Та він таки викрався. Двірська служба також дуже хоче вступати в українські ряди.

— Мушу похвалити вашу добру волю, — говорив сотник — гимбільше, що ви хочете ворогам відплатитися за смерть батька. А кілько вам літ?

— Сімнайцять! — заявив хлопець.

— Ну, то ви ще малолітний. Мусіти-мемо поговорити з вашоюріднею.

Хлопець вклонився і відїхав. Передтим заки ми розпращалися з цим молодим хлопцем, взірцевим сином неньки-України — обіцяли ми заїхати до його і вговорити рідню, щоби згодилася на волю сина.

Ще перед заходом сонця переправилися ми щасливо на другий беріг Буга. Дальше машırували ми лісною дорогою. В лісі розложилися ми табором на нічліг.

Пізно в ночи зявився біля наших сторожей їздець на кони. Знав наш клич і його зараз відпроваджено до нашого старшини. Старшина не спав, видно сподівався його. За якусь хвилю сотник вийшов і мовив до мене:

— Приготовитися. Поїдемо на прохід.

Догадався я, що цей їздець на буланім кони буде нашим провідником. Але де їдемо, я не знав.

Провідник мовчки вів нас передом в теплу серпневу ніч до села. Селом плила річка. Коли ми так їхали понад річкою, побачилися ми нараз серед гарного огороду, біля інспектів. Їздець оглянувся за нами і ще підпровадив нас до огородових сходів гарного дому. В домі світилося.

Сотник передав їздцеви свого коня. Я сів на сходах і думав. Чорних думок якось в мене не було. Така гарна ніч, запах цвітів, що серед цієї краси і небезпека має якийсь чар і підносить духа.

За хвильку відчинилися двері і роздався голос:

— Пані і панич просять до середини.

Я війшов. В кімнаті ясно освіченій старушка, молодша пані і знаний вже нам молодий хлопець.

Почалася щира розмова. Йшли питання, подив для наших Січових Стрільців.

—Нема що говорити, мусимо віддати вам нашого хлопця, — говорила мати. Буде він безпечний зі своїми людьми і певно не знудиться йому.

Вкінці і бабуся пристала на це.

Коли ми вернули до, ліса ждав уже нас отаман повстанців. Він став нараджуватися з нашим сотником. Яко місцевий чоловік давав якнайточнійші пояснення. На мапі пояснював положенне большевицьких становищ; показував греблю, котрою маємо переходити. Сотник думав, що передомити большевицькі становища, де такі великі сили, дуже трудно. А коли це й вдасться відділови, то хиба зі значною втратою людей.

— Коли так є, — відповів отаман повстанців — що патрулі і нічні большевицькі стежі підходять лише до ліса, а з тамтої сторони боїться підійти — то впадемо на них як грім, при божій помочі побємо їх. Кажу вам, що при вашій помочі дістанемо Винницю.

Сотник переконався пізнійше, що большевики маневрували лише так зі стежами, а на ділі ціла їх увага звернена була на це, щоби незамічено покинути Винницю, відступаючи на Хмельник і дальше.

В таборі тимчасом відбувалися приготовання до нічного походу. Видано приказ похви від шабель пообвивати травою, щоби не дзвонили, заборонено курити і, на скільки можливо, старатися, щоби коні не іржали. Сотник пояснював иншим старшинам мапу. По скінченню з ними наради, приготовив мене до дуже важного завдання, це є до полонення найдальше висунених неприятельських стеж. При цьому повчив мене, куди маю йти, щоби цілком несподівано напасти на них, так щоби не могли заалярмувати головні свої сили. По кількагодиннім марші лісом розлучився я зі сотником і пійшов на цю виправу. Зі мною були ще три підстаршини і маленький відділ стрільців. Самі жваві хлопці В дорозі дігнав нас відділ з кільканацяти повстанців і прилучився до нас. Знав я їх запальчивість і крикливість, тож просив їх, щоби тепер були цілком спокійні.

(Конець буде).

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА І ГАЛИЦЬКА СПРАВА

Чехословаччина мусить шукати опори на сході Европи. Вибір є доволі трудний, бо Росія тепер слаба, Україна ще більше. Треба або для хвилевої користи вибрати Польщу, або зайняти покищо вичікуюче становище, аж доки не упорядкуються відносини на Сході й вибрати або Україну або евентуально нововідбудовану Росію. Третього виходу нема!

Тут дуже важна ця обставина, що раз вибравши Польщу, Чехословаччина явно стає проти національних змагань Білорусинів і Українців і проти завітних напрямків „общерусскости", яка бачить прецінь у загарбаних Поляками Білій Руси, Підляшу, Холмщині, Волині, Галичині і т. и. тільки „русскія земли". Ні обединителі ні „сепаратисти" Східної Европи не забудуть ніколи Чехам їх накладання з Польщею — цим грабіжником старого й нового „смутного времени". Що з цього вийде для Чехословаччини значна політична шкода, нема ніякого сумніву.

Чехословаччина думає, як кажуть, про тимчасові економічні користи, що виходити-муть зі свобідного транзіту, який дасть їй Польща. Чехословаччина економічно дійсно стоїть і паде зі спроможністю легкої безпосередної лучби з Україною і Росією. Цю лучбу перервала їй Польща зайняттям Західноукраїнської Республики і безумовною ворожнечою до чеської торговлі на Схід. Дотепер дармують карпатські залізниці на Лупків, Сянки, Лавочне, Ясінь, що повинні в нормальних відносинах перевозити сотні возів денно. І Чехословаччина аж задихується від своїх фабрикатів. Веяка пільга в цьому напрямі для Чехословаччини дуже корисна.

Колиб Чехословаччина хотіла добути цю пільгу коштом знехтовання справи галицької державности й за цю ціну допоможе Полякам у рішаючій хвилі переперти прилучення Галичини до Польщі, то Чехословаччина оплатить хвилевий зиск величезними економічними втратами в будуччині. Тут небезпека вже не тільки господарській, але й політичній самостійности чеської держави!

Польща дуже добре знала, чому загородила чеській торговлі на Схід. Прецінь ядро Польщі, колишня Конгресівка, була до 1914 р. головним промисловим краєм світової російської держави. Польські фабрикати йшли на цілу давну Росію, Сибір, Туркестан, Манджурію, Монголію, Афганістан, Персію, польські фабрикати й купці робили такі світлі інтереси й таку сильну конкуренцію московським промисловцям і купцям, що ці останні нераз призадумувалися над тим, чи не поставити-б митової границі між Польщу й останню „Росію".

Світова війна зруйнувала промисл Польщі. Й до тепер його не відбудовано, бо Польща постійно „завойовує", тож робити на власнім сміттю не дуже то хочеться. Одначе вона надіється свій промисл знов відбудувати й хоче тримати здалека від Росії й України майбутніх конкурентів. До них належать у першій мірі Чехи. Й тому головно, не ізза тешинської справи, Польща займала досі таке вороже становище до Чехословаччини на економічному полі (бойкот чеських виробів, заборона переїзду чеським товарам і т. и.). Польща знає, що коли солідні чеські вироби завоюють ринок України й Росії, то тяжко прийдеться потім польське дрантя розпихати між людей...

Тепер Польща економічно дуже підупала і політично не дуже то добре стоїть. Грозить їй утрата Східної Галичини, саме цих воріт, котрими вона так зручно зачинила Чехам господарський вихід у Східну Европу. Тож Польща заходиться тепер коло Чехів. Ануж вони підуть на принаду й допоможуть до закріплення Галичини за Польщею. Тоді пустимо — мовляв — пару транспортів торгового добра з Чехії на Україну чи Росію. А потім? Потім зробимо якусь нову авантуру як Галер, Желіґовські, Корфанти, тільки цим разом на економічному полі і Чехословаччина опиниться... у стані хронічної господарської задишки.

Це не жарт а гірка правда! Коли чесько-словацькі політики думають, що Польща дійсно зможе їм чесно запевнити свобідну лучбу зі Сходом Европи, то вони дуже помиляються. Навіть якби вона (т. е. польська політика) цього щиро хотіла, то не зможе цього робити. Сорочка блища тіла як кожух. Коли Польща пустить чеську конкуренцію на Схід Европи, то тяжко зранить, або вбе фабричний промисл. Що варті супроти цього хочби й які польські обіцянки Чехам?

Одиноке надійне вікно Чехословаччини на цілу Східну Европу й сумежну Азію—це тільки самостійна Галичина. Вона не була, не є й не буде така промислова, щоби могла колинебудь конкурувати з Чехословаччиною в Східній Европі. Інтерес Галичини саме буде: бути посередником між промисловими землями Середної Европи та багатим на сирівці Сходом. Галицька самостійність гарантує Чехословаччині необмежену господарську експанзію на Сході Европи й певну будуччину як з політичного так і економічного боку.

Нехай Чехословаччина це память, що вибирає отсе саме між Польщею та всім східним Славянством!

„Український Прапор".

ЗЇЗД „ПРОСВІТИ" НА УМАНЩИНІ

Недавно відбувся в Умані зїзд представників „Просвіт" на Уманщині. На зїзд прибуло 48 делеґатів від 13-ти волостей. Стверджено занепад „Просвіт" через брак книжок та головно через недбальство сільської інтеліґенції. Ухвалено старатися відновити діяльність „Просвіт" перевести істнуючі на новий статут і зробити їх центром народньої освіти, поклавши на „Просвіти" обовязок боротьби з анальфабетизмом.

БОЛЬШЕВИКИ І ДРАГОМАНІВ.

В річницю смерти Михайло Драгоманова присвятили йому майже всі більші київські та харківські часописи чергові числа. Помістили короткі біографічні замітки, та обширні огляди його діяльности, підчеркуючи його космополітизм, та інтернаціоналізм.

ПРОСЬБА.

Останними днями вид. „Свободи" одержало письмо з просьбою о поміч для загибаючої з голоду української родини Олександра Максимовича, бувшого урядника почтового, який по 28-літній службі зістав усунений від сеї праці польськими верховодами і остає від трох літ з 6-теро малолітними дітьми (від 5 до 16-літних) на ласці судьби, яку з розпукою приходиться цілій родині переживати. А слабість кількалітна батька родини не дозволює йому найти зарібку на мізерне одержання своєї родини. В сій родині нема ні широкого знакомства, ні дальшої родини; нема звідки дістати помочи в краю, бо край не в руках своїх людий а ті що почужились находять приємність як скрайна нужда зазирає в українські хати. Сі невідрадні обставини примушують його як батька більшої родини просити за морем дрібної милостині у тих добрих людий, котрі вміють відчути батьківську розпуку серед нужди. Хто співчувавби недолі сеї родини тут в Америці, зволить в своїй доброті, післати сій родині якусь відповідну поміч чи то в грошах чи в яких небудь натураліях. З тим в першій мірі звертається до знакомих, а коли до них не дійдуть сі слова, то прийме і милостиню. Таку поміч належить слати прямо до: ОЛЕКСАНДЕР МАКСИМОВИЧ, вул. Паненьска 39, Львів, Галичина, Европа.

PHILADELPHIA, PA.

Заходом І. Округу Січової Організації відбудеться

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ 1921 Р. в Метрополітен гали, 717 Фермаунт Евеню в справі визволу Галичини.

Початок точно о год. 2-ій пополудни. Бесідниками будуть наші старокраєві дипльомати з Вашінґтону Др. Цегельський і Др. Мишуга.

Українці! Нині великий дзвін бе на тривогу. Наші старі батьки, заплакані очи матерей, браття і сестри кличуть нас і просять о поратунок о поміч, щоби прогнати несито́го ворога Ляха з нашої хати. Не забувайте, що обовязком є кождого з нас прибути на це віче і стати до боротьби за свободу, волю і независимість України. Нинішна хвиля до боротьби. Піднесім протест перед цілим культурним світом проти безправств катів Ляхів та розкриймо перед світом їх надужиття й наші кривди. Україна для Українців! Проч з Ляхом, проч з Москалем, проч з всякого рода хрунями. Вступ для Українців, хруням нема місця.

98 КОМІТЕТ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЕСКЕГОНІНҐ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 231, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 28. серпня, в гали Феля Ферка під ч. 310 ул. Катавіса. На порядку нарад є много важних справ. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Ю. Литвинець, предс.; Р. Чолій, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Николая, від. 106, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 28. серпня, в гали церковній при ул. Райс і Оклей. Проситься всіх членів, аби явилися, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Н. Гурей, предс.; М. Паславський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 28. серпня, в гали Укр. Громади під ч. 610 Савт Американ стр. На порядку нарад є підписанне Позички Нац. Оборони Східної Галичини. Неявившийся член заплатить кару $2.00, а урядник $5.00. — І. Сорока, предс.; В. Скольський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 117, повідомляє, що надзвичайний мітінґ товариства відбудесь о 8-ій годині вечером в суботу, дня 27. серпня, в гали Народного Дому під ч. 219 Іст 6. улиця, Ню Йорк, Н. Й. На порядку нарад: Справа закуплення бондів Національної Оборони Галицької Держави. Кождий член обовязково повинен купити бонд. Членів, що записались до закуплення бондів на минувшім мітінґу, проситься принести належну суму на сей мітінґ. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Семан, предс.; П. Перей, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів даесь відповідний опуст. Дворазове оголошенне з 5 стрічок $1.00.

Бр. св. Івана Хрестителя, відділ 230 У. Н. Союза в Йонґставн, Огайо пошукує члена сего відділу **МИРОНА ДРАҐАН** і взивається його, щоби зголосився до секретаря бр. св. Ів. Хрестителя до чотирнайцять днів у важній справі на адресу: **JOHN HARMYCZ, 551 Cypress St., Youngstown, Ohio.** 97-98

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".